

Výzkum Odolnost rodinného podnikání 2024 - Metodologie

V kontextu interních a externích faktorů, které mohou ovlivnit odolnost podniku, se primárně zaměříme na téma rodinnosti, nástupnictví a měkkých dovedností. Hlavním cílem výzkumu bude vyhodnotit, zda má podnik předpoklady odolávat tlakům neustále se měnícího tržního prostředí. Vedlejším cílem bude komparovat výstupy výzkumu z Čech a Slovenska s poznatky výzkumu Kotsios (2023) v Řecku a Polsku.

Průzkum bude založen na strukturovaném dotazníku. Respondentům (z databáze rodinných firem vysokých škol, ARF, IRB Slovensko) budou poskytnuty informace o výzkumných cílech, kontextu a cíli výzkumu a budou požádáni o souhlas s anonymizovaným zpracováním dat. Účast ve výzkumu je dobrovolná. Dotazník bude k dispozici v papírové i digitální podobě (jako soubor word a pdf) a také jako online průzkum s odkazem na www.stránkách ARF a IRB.

Dotazník je tvořen čtyřmi oblastmi:

1. Oblast - základní informace o firmě, faktorech rodinnosti.
2. Oblast – Likertova škála na stupnici 0 - 10, odpovědi na 5 otázek s tematikou obchodní odolnosti.
3. Oblast - Likertova škála na stupnici 0 - 10, ohodnocení důležitosti a osobní přiměřenosti 36 dovedností, které ovlivňují přežití podniku během turbulentních období¹. Seznam dovedností a je uveden v tabulce 1, zahrnuje 5 obecných kategorií měkkých dovedností a 36 specifických dovedností a vlastností. 5 kategorií dovedností jsou: a.) všeobecné dovednosti, b.) odborné/profesionální dovednosti, c.) zdraví a bezpečnost, d.) Řízení rizik, e.) důležité osobní charakteristiky, postoje a hodnoty, které souvisejí s kontinuitou podnikání.
4. Oblast – doplňující otevřené otázky, zaměřené na pokrytí možných mezer v seznamu dovedností. Jednalo se o následující:

Které faktory (interní, externí), dle Vašeho názoru, nejvíce ovlivňují odolnost a udržitelnost Vašeho podnikání? Jaký typ, obsah, délku vzdělávacích aktivit byste přivítali pro získání vědomostí k vytvoření a realizaci Plánu podnikové odolnosti? Na základě čeho usuzujete, že Vaše rodinná firma byla doposud úspěšná a odolná vůči tlakům měnícího se globálního prostředí?

Tabulka 1 – List dovedností

Kategorie	Subkategorie	Měkké dovednosti
Obecné dovednosti (<i>general skills GS</i>)	Kognitivní vyšší úroveň	Stanovení cílů Schopnost se neustále učit Kritické myšlení Tvořivost a kreativita
	Socioemocionální úroveň	Schopnost otevřené komunikace Empatie
	Systematický přístup	spolupráce, týmová práce

¹ Při sestavení seznamu dovedností vycházeli výzkumníci z přehledu literatury o podnikatelské odolnosti, z Rámce podnikatelských kompetencí Evropské komise EntreComp (Bacigalupo et al., 2016), z typologie „mixu dovedností“ IME GSEVEE (Litzeris, 2019), z Evropské klasifikace dovedností/kompetencí Evropské komise, Kvalifikace a povolání — ESCO (2020), z Evropského indexu dovedností CEDEFOP (2020), ze zkušeností spolupracujících mentorů a poradců podnikatelům.

		Adaptabilita (včetně flexibility) Plánování a organizování Vyjednávací schopnosti Rozhodování Vedení lidí Mobilizace zdrojů
Odborné/profesní dovednosti (<i>vocational, professional skills VPS</i>)	Všeobecné odborné dovednosti	Time management Orientace na zákazníka Vytváření sítí (networking)
	Digitální dovednosti	Komunikace v digitálním prostředí Bezpečnost a ochrana dat
	Management dat a informací	Správa dat a informací a jejich transformace do manažerských rozhodnutí Přístup k (big) datům, vytěžování a zpracování informací do přehledných souborů (schopnost práce s výstupy z manažerských programů a aplikací apod.) Analýza a syntéza, hodnocení validity informací a dat
	Další odborné dovednosti	Dovednost vyhodnocovat finanční a ekonomická data, na jejich základě řídit zdroje Schopnost učit se, podporovat a vést ostatní lidi k průběžnému vzdělávání se
Zdraví a bezpečnost (<i>Health and safety HS</i>)	Bezpečnost a ochrana zdraví ve vztahu k případné další pandemii	Zajištění BOZP při práci Zajištění veřejného zdraví a ochrany spotřebitele
Vlastnosti, postoje a hodnoty (<i>Characteristics, attitudes and values CAV</i>)	Osobní vlastnosti/postoje	Spolehlivost Iniciativa a akceschopnost Sebevědomí Vytrvalost
	Hodnoty	Integrita hodnot do každodenního jednání Pracovní morálka
Strategie odolnosti (<i>Resilience strategy RS</i>)	Řízení rizik	Identifikace a hodnocení rizik Plánování opatření Analýza dopadů Strategie obnovy, komunikace a koordinace Vnímavost, citlivost, schopnost Otevřenost, schopnost přijímat riziko

Zdroj: zpracováno dle Kotsios, Business resilience skills for SMEs

Po vyhodnocení odpovědí, založeném na statistickém zpracování dat, budou firmy přiřazeny do kategorií:

- Firma s **excelentním** předpokladem odolnosti vůči tlakům měnícího se tržního prostředí.
- Firma s **vysokým** předpokladem odolnosti vůči tlakům měnícího se tržního prostředí.
- Firma s **dostatečným** předpokladem odolnosti vůči tlakům měnícího se tržního prostředí.

- Firma se **středním** předpokladem odolnosti vůči tlakům měnicího se tržního prostředí.
- Firma s **nízkým** předpokladem odolnosti vůči tlakům měnicího se tržního prostředí.

Výsledky výzkumu budou na základě anonymizovaných dat zveřejněny v rámci Souhrnné výzkumné zprávy, tato bude veřejně dostupná. Zájemcům o poskytnutí osobní zpětné vazby bude nabídnut termín setkání v sídle firmy nebo v sídle ARF či IRB.